

BERLIN 8 grudnia. Urzędowo donoszą:

NA ZACHODZIE. Po zachodnim brzegu Mozy zaatakali Francuzi wczelny zyskanie przez nas 6 h. m. rowy na wzgórzu 304, ale zostali odrzućci.
NA WSCHODZIE. Front macedoński. Nocne ataki Serbow pod rnową na wschód od Czerny odrpate przez wojska niemiecko-bułgarskie. Po bnie rozbite zostały pozostałe wypady angielskie w równie Strumy, mimo eponyśnych warunków atmosferycznych.

Sukcesy w walkach lotników za listopad. Wojska lotnicze Holoty także w listopadzie wielkie sukcesy. **Straciliśmy 31 latawców; leprzysiadł stracił 84, z czego 42 dostały się w nasze ręce, a 82 runęło poza liniami nieprzyjacielskimi.**

Von Ludendorff.

Cesarz Wilhelm do Mackensena.

BERLIN 8 grudnia. Z okazji zajęcia Bukaresztu cesarz Wilhelm wystowł do Mackensena depeszę, w której wyraża podziękowanie i najpełniejsze znanie jemu i pozostającym po jego komendę przesyłającym wojskom, która **król bardzo wielkich trudów dokonany rzeczy nadzwyczajnych.** Depesza kończy się słowami:

Całe Niemcy patrzą z dumą na walecznych swoich synów i swoich wierznych sprzymierzeńców, których czyny z pomocą Boga staną się kamieniem milowym na drodze do ostatecznego zwycięstwa.

BULETYN URZĘDOWY BULGARSKI.

SOFIA 8 grudnia. Sztab generalny donosi pod 7 grudnia:

Front macedoński. W okolicy Monastiru nie istotnego. W loku Czerny d czasu do czasu gwałtowny ogień artylerji nieprzyjacielskiej. Energetycznym ontratakiem bulgarsko-niemieckie wojska odrzuciły nieprzyjaciela, atakującego poruczywie nasze pozycje na wschód od Czerny. Mnóstwo poległych nieprzyjacieli leży przed naszymi pozycjami. **6 oficerów, 50 żołnierzy wziętych do niewoli.** Po obu stronach Wardaru żywa działalność artylerji. Na unie Belazirzy spokój. Nad Strumą gwałtowny ogień działowy. Pochłona nieprzyjacielska w powtarzanych atakach usiłowała nam szkodzić w pobliżu jez. zahnosa, ale została rozproszona naszym ogniem działowym. W tej okolicy itylna nasza **zestrzeliła i spaliła latawców nieprzyjacielskich.** Na froncie morza Egejskiego 6 okrętów nieprzyjacielskich bombardowało bez skutku naszą pozycję u ujścia Strumy.

Front rumuński. W Dobrudży walki i potyczki patroli i słabych ognie działowy. Nieprzyjacieli osadzańców się przy naszej pozycji. Na lewym skrzyśle żołnierze nasi pogrzebali do tej pory **753 poległych nieprzyjacieli.** Artylerja rosyjska skierowała gwałtowny ogień na naszych żołnierzy, grzebiących poległych Moskali. Nad Dunajem pod Tutraknem ogień piechoty, karabinów i działowy. Pod Sylistrą ostrewalanie. Na Wołoszynie wojska sprzymierzone zajęły **Bukareszt i Ploesti.** Pobite wojska rosyjsko-umunskie cofają się w panicznym nieładzie na wschód i są ścigane. Twierdza Bukareszt nie stawiała żadnego oporu.

Radość w Bułgarii po wzięciu Bukaresztu.

SOFIA 8 grudnia. Wiadomość o upadku Bukaresztu wywołała wszędzie wielką radość. Uderzono w dzwony kościelne. Wulga od nuki młodzieńskich arządów na ulicach radośne manifestacje. Wychowankowie szkół wojskowych wojska garnizonu defilowali przed ministerstwem wojny, przeciągali potęgi przez miasto, witane wszędzie przez publiczność burliwymi okrzykami „hurra”.
Także na całej prowincji panuje radość i dumą z powodu zajęcia stolicy Rumunii, gdzie osławiony traktat bukarzeński doszedł do skutku.

BULETYN URZĘDOWY TURECKI.

KONSTANTYNOPOL 8 grudnia. Kwatera główna donosi pod dniem grudnia.

Na północ od Dunaju liczbą wziętych przez nasze wojska w walkach od Bukaresztu wzrosła na 4,000, w czym 66 oficerów, zdołach na 38 dział zbytkotrzynnych, 100 pełnych wozów amunicji, 20 karabinów maszynowych, automobile, 1000 karabinów. Tylko w odcinku naszych wojsk zostawili Rumuni ponad 800 poległych.

Cesarz Karol w Schönbrunnie.

WIEN 8 grudnia. Cesarz Karol powrócił rano ze święta z kwatery głównej i udał się do Schoenbrunna.

Koerber powrócił.

WIEN 8 grudnia. Rano powrócił tutaj prezydent ministrów Koerber kwatery głównej.

Niedomagania hr. Paara.

WIEN 8 grudnia. „Korr. Wilhelm” donosi, że pogłoski, jakoby jen. djuant hr. Paar poważnie zachorował, nie są prawdziwe. O chorobie hr. Paara jema mowy. Hrabia czuje się tylko bardzo zmęczony wzruszeniami ostatnich dni i boleścią wskutek zgłosu śp. Franciszka Józefa, co wpłynęło na zdolność ego do pracy. Hr. Paar, który nie leży zresztą w łóżku, uda się w najbliższym czasie na własne życzenie do sanatorium dla pokrzywdzonych.

Zmiana gabinetu w Bawarii.

MONACHIUM 8 grudnia. Minister spraw wewnętrznych Frauenhofen minister wojny von Kress prosił o zwolnienie z urzędu. Król zgodził się i mianował ministra stanu Breitkreitha ministrem spraw wewnętrznych, a generałowi kawalerji Speldlowi powierzył kierownictwo spraw ministerstwa wojny.

Rocznica Powst. listopadowego w teatrze krakowskim.

(Akropolis) St. Wyspiańskiego akt I. i IV. „Kazimierz Wielki” J. U. Niemcewicz.

Tradycyjnie czcił teatr krakowski rocznicę listopada wystawieniem któregoś z dramatów Wyspiańskiego, zwykle „Warszawiaków” lub „Nocy Listopadowej”. Ze jednak dramatów Wyspiańskiego osnute na nie powstaniu listopadowym, są z zasadniczym tonie piękna żalobny, cohy nie licowała z chwilą dzisiejszą, z przebudzeniem się polskiej państwowości, pomysły wystawienia pieśni życia, Zmartwychwstania Narodu, jaką jest „Akropolis”, był bezsprzecznie bardzo szczęśliwym. Niema bowiem drugiego utworu Wyspiańskiego, któryby tak odpowiadał chwili dzisiejszej, jak „Akropolis”.
„Akropolis” jest ostatnim z ogniw aktu przewyżcienia poezji „śmierci i romantycznego szalu” kultu grobów i śmierci, walki, która Wyspiański prowdził przez cały szereg swych dzieł od drugiego wydania „Legendy” — aż do „Akropolis”. Walka ta szczególnie wyistapiała w tetralogii: „Wesele”, „Legion”, „Wyzwolenie”, „Akropolis”. W „Wesele” — osobnem romantycznym wesele wyspijańskie, siłą jego żętna, piękność do Czynu, jest Chochół. W takt jego piosenki kreca się zahyponowane czaem pary. Mickiewicz w „Legionie” nie usłuchał wołania życia, zewu litewskich jasných bogów od pizańskich borów i powiódł swe uczucie na zagładę, mamiąc siebie i ich złądną doktryną wiary w życie mistyczne, które się zaczyna dopiero po zatraceniu. W „Wyzwoleniu” Konrad zwyciężyła poezję romantyczną i kult grobów, przesłania ją zamyka wrota podziemi grobowych, jednakże nie uchodzi przed zębami — pościgiem nieubłaganych mścicieli — Eryni. Poezję romantyczną — oni: piazniarz — zabijał w imię poezji nową, której jednak stworzyć nie stało się. Ostatnie wyzwolenie i zapowiedź zmartwychwstania narodu, kultu życia i radości życiowej dla Wyspiańskiego było wesele krolowatych i zwycięstwa się równie jak „Wyzwolenie” (dramat rezerwyserwan przy Konradzie) w katedrze wawelskiej, gdzie Wyspiański upatrywał zaklętą myśl polską. Przewyciężony już kult grobów i śmierci, cała romantyczna poezja oiewoli, zaklęta w symbolu zdrgnutej kopytami rumałów Apolla-Słońca trumnie św. Stanisława, jej miejsce zajmuje pieśń, sławiąca Życie, Słońce i Moc pieśń Dawidowa.

Całego dramatu na scenie nie widzieliśmy, jeno akt I — ożnienie poezji — stał się wawie — katedrą, akt IV — tryumfalny wjazd Apolla-Słońca. Szokado. Odpadło wydatnienie i u motywowane e idei dzieła uymbolizowane w parabolach historii trojańskiej aktu II i biblijnej historii Jakoba w akcie III. Tem samem dla widza, nie zająca treści całego dramatu, niezrozumiałem są słowa Klio z aktu I. o powrocie dusz w nowe ciała, o ciągłej regeneracji narodu — niezupełnym jest obraz życia pełnego, opartego na kulci i Mocy — niezrozumiałym akt IV. Słońca i Mocy — niezrozumiałym jest przedstawienie „Akropolis”, do którego przeszedł nędy niegranej, mogło być nieetyklo spłaceniem długu, należnego pizmowi dla generalnego twórcy, ale także epokowem wydarzeniem w dziejach krakowskiego teatru. Tak jednak nie jest, gdyż nie wystawiono całego dramatu, a ponadto wykonanie sceniczne nie stało na wyżynie wymagań. Okazało się wyraźnie — o czem już pisałem — że entemle krakowskiego teatru — w wymy obecnym składowe — nie nadaje się do tak wysokiego repertuaru, jak dramaty Wyspiańskiego. Najłatwiej wypadła dykcja, przyczem okazało się, że poza p. St. Stanisława, aktorzy krakowscy nie mają pojęcia o deklamowaniu wierszy co w dramatach Wyspiańskiego jest już staanowco grzechem śmiertelnym.

Za to strona zewnętrzna, dekoracja, zasługują na pełną pochwałę. Wśród dekoracji wspaniale zakreślono, odegranie sztuki J. U. Niemcewicz „Kazimierz Wielki”, napisanej umyślnie na uświetnienie pierwszej rocznicy Konstytucji 3 Maja i odegranej na teatrze króla Jęgości 3 maja 1792 r. Opracowania sztuki, dramatycznie słabiej, oparte na aktualnych wówczas aluzjach politycznych, dzisiaj — z wyjątkiem kilku — zwierzyałych, podjął się znany już autor patetycznego utworu „Lęca lęcić z drzewa” prof. Wianiewski. Przedstawił nam, jak przypuszczalnie, wyglądał premiera Niemcewiczowego dzieła w obecności króla Stanisława Augusta, szlachty i mieszczan, zebranych w teatrze, wraz z intermezjami, rozmowy między publicznością a aktorami, wiadomości na cześć króla i następcy tronu.

Imprezę teatru im. Słowackiego, arzkolwiek nie na zupełności udało, jest bezspornie wypadkiem niezwykle i stanowiącym dowód dobrych intencji jak i pomysłowości dyrektora teatru.

Jan Chełmiński.

KRONIKA.

Biłogostawstwo dla Legionów. Hr. Szepetycki, komendant Legionów Polskich, otrzymał list od hr. Mary i Kwieciej z Oporowa, rodozonej wnuczki Dąbrowskiego, która wiąże tradycje Legionów swego dziadka z Legionami dzisiejszymi, przesyła biłogostawstwo miemu wodzowi.

Wzruszający ten dokument brzmi jak następuje:

Oporów, 1 grudnia 1916 r.

Laskawy Hrabio!

Czy wiadom Ci jest, że żyje jeszcze na tej ziemi rodozna wnuczka Dąbrowskiego (po kądzieli) i czy do myślasz się, jak gorączkowo śledzi dalszy rozwój Legionów? Wyobraź sobie moją, a jakim ucztem radości dowiaduje się, że to właśnie Ty, panie Hrabio, obejmujesz naczelne stanowisko i zastąpisz Dziadka mego.

Nie mogę wyliczać, a zresztą by-łoby zbytciemno opisywać wszystkie odcienia mych uczuć. Jedno mogę śmiało powiedzieć, że z matką Twoją znam się „choć krótko, lecz wielce” i od tego czasu nieprzerwanie czulam się zbliżoną do wszystkich jej bliskich.

Wielce mi więc matki Pana i Dziadka mego, ośmielam się, jako 80-letnia staruszka prosić Boga o błogosławieństwo hojne na głowę mojego Wodzai i na dzieła Jego. „Jeszcze Polska nie zginęła, póki My żyjemy! Nieprzerwanym dajmy hymnem zawsze się łączymy.”

Marya a Mankowskich Kwiecień.

Umundurowanie Legionów. W rozkazie Komendy Legionów czytamy: W myśl rozkazu komendy Legionów polskich z dnia 7 sierpnia br. komendy brygad, pułków i samodzielnych oddziałów zwrócić baczną uwagę na jednolitość umundurowań; dystynkcję oficerów i żołnierzy. Oficerowie mają nosić umundurowanych tylko gwiazdki i wyższości. Oficerowie szarzy podoficerów mają być odznaczane, tzn. że mają być oznaczone za pomocą gwiazdek i wyższości, przebiegającej wielokrotnie na kolarzach, a na namiennikach płaszczyd mają być umieszczone paski. Na namiennikach nie mogą się znajdować srebrne obwódki. Wszyscy szeregowcy mają nosić na kolarzach naszyte wyższości. W całym umundurowaniu wszystkich należy się starać o możliwie ujednolicenie, a zwłaszcza czystość i porządek.

Cesarz Wilhelm do żony. Berlin 7

grudnia. B. Wolff donosi: Cesarz wystosował do cesarowej następującą depeszę: Bukareszt wzięty. Co za wspaniały z łaski Boga zwycięstwo na drodze do zupełnego zwycięstwa.

W szybkich ciociach nieporównanie nasze wojska ramie przy ramieniu z naszymi walecznymi sprzymierzeńcami: polskimi nieprzyjaciela, gdziekolwiek stanął. Przewodili im dowódcą dowódcą. Z pomocą Boga ślać!

Wilhelm.

Czas odnowić prenumeratę na grudzień.